

Διεθνής υιοθεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 19ης Ιανουαρίου 2011 σχετικά με τη διεθνή υιοθεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 20 Νοεμβρίου 1989, και ιδίως το άρθρο 21,
 - έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Διεθνή Σύμβαση του 1967 για την Υιοθεσία Παιδιών,
 - έχοντας υπόψη τη Σύμβαση σχετικά με την Προστασία των Παιδιών και τη Συνεργασία σε Θέματα Διεθνών Υιοθεσιών (που υπεγράφη στη Χάγη στις 29 Μαΐου 1993) καθώς και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση της 25ης Ιανουαρίου 1996 για την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών (ETS αριθ. 160),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 3, παράγραφοι 3 και 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 12ης Δεκεμβρίου 1996 για τη βελτίωση του δικαίου και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της υιοθεσίας ανηλίκων¹,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 16ης Ιανουαρίου 2008: Προς μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δικαιώματα του παιδιού²,
 - έχοντας υπόψη τα άρθρα 115 παράγραφος 5, και 110 παράγραφος 4 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η καλή διαβίωση κάθε παιδιού και η προστασία των υπέρτατων συμφερόντων των παιδιών είναι καθοριστικής σπουδαιότητας, και ότι η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών συνιστά στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αρμοδιότητα στον τομέα της υιοθεσίας ασκείται από τα κράτη μέλη τα οποία εφαρμόζουν τις σχετικές διαδικασίες με γνώμονα τα υπέρτατα συμφέροντα του παιδιού,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ισχύουν συμβάσεις για την προστασία των παιδιών και τις γονικές ευθύνες, και ιδίως η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του 1967 για την Υιοθεσία Παιδιών, που στοχεύει στην προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σε περιπτώσεις στις οποίες η υιοθεσία συνεπάγεται τη μετακίνηση ενός παιδιού από μια χώρα σε μια άλλη, και η Σύμβαση του 1993 για την Προστασία των Παιδιών και τη Συνεργασία στον Τομέα

¹ ΕΕ C 20, 20.1.1997, σ. 176.

² ΕΕ C 41 E, 19.2.2009, σ. 24.

της Διεθνούς Υιοθεσίας (η Σύμβαση της Χάγης),

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν συνυπογράψει τη Σύμβαση της Χάγης,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος λόγω της εφαρμογής της Σύμβασης της Χάγης,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και η Σύμβαση της Χάγης χαρακτηρίζουν την οικογένεια ως θεμελιώδη μονάδα της κοινωνίας και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία των παιδιών στις περισσότερες περιπτώσεις, και ως την πρωταρχική επιλογή για την φροντίδα των παιδιών,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε περίπτωση που δεν μπορεί να αναληφθεί η πρωταρχική φροντίδα των παιδιών από την οικογένεια, η υιοθεσία θα έπρεπε να αποτελεί μια φυσική δευτερεύουσα επιλογή, ενώ η τοποθέτηση ενός παιδιού σε ένα ίδρυμα θα έπρεπε να συνιστά την ύστατη λύση,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το πρόβλημα της επισφαλούς κατάστασης των παιδιών, και ιδίως των εγκαταλελειμμένων και έγκλειστων σε ιδρύματα παιδιών, είναι σημαντικό, και πρέπει να αντιμετωπίζεται με τη μέγιστη σοβαρότητα,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι παραβιάσεις των δικαιωμάτων του παιδιού, η άσκηση βίας σε βάρος τους και η εμπορία των παιδιών για υιοθεσία, πορνεία, παράνομη εργασία, εξαναγκασμό σε γάμο και επαιτεία στους δρόμους ή για άλλους παράνομους σκοπούς, εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα εντός της ΕΕ,
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό να προστατεύεται το δικαίωμα του παιδιού στην οικογενειακή ζωή και να διασφαλίζεται ότι τα παιδιά δεν εξαναγκάζονται να ζουν επί μακρό χρονικό διάστημα σε ορφανοτροφεία,
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας καθίσταται δεσμευτικός για την ΕΕ ο Ευρωπαϊκός Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων· και ότι σύμφωνα με το άρθρο 24 του Χάρτη, «τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προστασία και την φροντίδα που απαιτούνται για την καλή διαβίωσή τους»· και ότι, επίσης, το άρθρο 3 της Συνθήκης της Λισαβόνας αναφέρει ότι η «προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού» συνιστά στόχο της Ένωσης,
 - 1. ζητεί να εξετάζεται το ενδεχόμενο συντονισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο στρατηγικών που αφορούν το μέσο διεθνούς υιοθεσίας, σύμφωνα με διεθνείς συμβάσεις, προκειμένου να βελτιωθεί η συνδρομή στους τομείς των υπηρεσιών πληροφόρησης, στην προετοιμασία για διεθνή υιοθεσία, στη διεκπεραίωση αιτήσεων για διεθνή υιοθεσία και υπηρεσίες μετά την υιοθεσία, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι όλες οι διεθνείς συμβάσεις που διέπουν την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού αναγνωρίζουν το δικαίωμα ορφανών ή εγκαταλελειμμένων παιδιών να έχουν μια οικογένεια και να προστατεύονται·
 - 2. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τη λειτουργία εθνικών συστημάτων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο·
 - 3. πιστεύει ότι πρέπει να δίδεται προτεραιότητα, όποτε είναι δυνατόν και προς το βέλτιστο

συμφέρον του παιδιού, στην υιοθεσία στη χώρα προέλευσης του παιδιού, ενώ πιθανές εναλλακτικές λύσεις θα μπορούσαν να είναι η φροντίδα από μέλη της οικογένειας, η φροντίδα από ανάδοχους γονείς ή η παροχή φροντίδας κατ' οίκον, ή εξεύρεση οικογένειας μέσω διεθνούς υιοθεσίας, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς συμβάσεις, και ότι η τοποθέτηση σε ένα ίδρυμα θα πρέπει να επιλέγεται μόνον ως προσωρινή λύση·

4. τονίζει ότι η εθνική νομοθεσία της χώρας προέλευσης της οικογένειας που είναι σε αναζήτηση παιδιού για διεθνή υιοθεσία, πρέπει να ισχύει όταν πρόκειται για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε μακροπρόθεσμη βάση·
5. προτρέπει τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, σε συνεργασία με τη Διάσκεψη της Χάγης, το Συμβούλιο της Ευρώπης και οργανώσεις προστασίας παιδιών να δημιουργήσουν πλαίσιο για την εξασφάλιση διαφάνειας και αποτελεσματικής εκτίμησης των τάσεων όσον αφορά τα εγκαταλελειμμένα και τα υιοθετημένα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν περιέλθει σε καθεστώς διεθνούς υιοθεσίας, και να συντονίζουν τις δράσεις τους προκειμένου να αποτρέπεται η εμπορία παιδιών για λόγους υιοθεσίας·
6. καλεί όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να διαδραματίσουν ενεργότερο ρόλο στη Διάσκεψη της Χάγης προκειμένου να ασκηθούν πιέσεις στη Διάσκεψη να βελτιώσει, να συντονίσει και να διευκολύνει τις διαδικασίες διεθνούς υιοθεσίας και να εξαλειφθούν τα περιττά γραφειοκρατικά εμπόδια, αναλαμβάνοντας παράλληλα τη δέσμευση για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών από τρίτες χώρες·
7. καλεί τις αρμόδιες εθνικές αρχές να υποβάλλουν περιοδικές εκθέσεις στο κράτος μέλος προέλευσης σχετικά με την εξέλιξη ενός παιδιού που έχει υπαχθεί σε καθεστώς διεθνούς υιοθεσίας·
8. καλεί τα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν τις ψυχολογικές, συναισθηματικές, σωματικές και κοινωνικές/εκπαιδευτικές συνέπειες της απομάκρυνσης ενός παιδιού από τον τόπο προέλευσής του και να παρέχουν κατάλληλη συνδρομή στους θετούς γονείς και το υιοθετημένο παιδί·
9. προτρέπει τα κράτη μέλη να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στα παιδιά με ειδικές ανάγκες, όπως είναι τα παιδιά που απαιτούν ιατρική περίθαλψη και τα παιδιά με αναπηρία·
10. αναγνωρίζει ότι οι διαδικαστικές διασφαλίσεις και ο κατάλληλος έλεγχος όλων των εγγράφων υιοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών γεννήσεως, συμβάλλουν στην προστασία ενός παιδιού έναντι παραβιάσεων των δικαιωμάτων του που προέρχονται από την αμφισβήτηση της ηλικίας ή της ταυτότητάς του· πιστεύει ότι ένα αξιόπιστο σύστημα μπορεί να παρεμποδίσει την εμπορία παιδιών για λόγους υιοθεσίας, και ζητεί να εξετασθούν νομικές λύσεις που θα διευκολύνουν την αμοιβαία αναγνώριση των απαιτούμενων για υιοθεσίες εγγράφων·
11. καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν ενεργά στην καταπολέμηση της εμπορίας παιδιών για λόγους υιοθεσίας·
12. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, και τα κοινοβούλια και τις κυβερνήσεις των κρατών μελών·